

הגנה על אזרחים

9 - 15 בדצמבר 2009

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-15 בדצמבר:

- מחסום בית איבה, המשמש לשליטה בתנועה לאורך ציר הגישה המרכזי לעיר שכם מכיוון מערב, חדל להיות מאויש באופן קבוע ע"י כוחות ביטחון ישראלים, בעוד שמרבית תשתית המחסום נותרה במקומה. הרשויות הישראליות מסרו שצעד זה אומץ במסגרת ההכנות להעברת המחסום למיקום אחר.
- פלסטיני אחד נהרג כתוצאה מהתמוטטות מנהרה תחת גבול עזה-מצרים.

הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית

פעולות צבאיות המשפיעות על אזרחים; 11 פלסטינים נפצעו בידי כוחות הביטחון הישראליים

במהלך השבוע, פצעו אנשי כוחות הביטחון של ישראל 11 פלסטינים ברחבי הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית. זאת לעומת ממוצע שבועי של 17 פצועים פלסטינים, שנרשם מאז תחילת 2009.

חמישה פלסטינים נורו ונפצעו מפגיעת תחמושת חיה וכדורי מתכת מצופים גומי במהלך הפגנות המחאה נגד הגדר הנערכות מדי שבוע בכפר נעלין (נפת רמאללה). לאחר ההפגנה, סגרו הכוחות הישראליים את המחסום החלקי (מחסום המאויש על בסיס אד הוק) שבכניסה לכפר למשך שבע שעות ומנעו תנועה דרכו. שלושה מקרי פגיעה נוספים ארעו במהלך עימותים בין פלסטינים וכוחות הביטחון הישראליים, שפרצו בשכונת בית צפאפה שבירושלים המזרחית, לאחר שעיריית ירושלים הרסה בית מלאכה בגין היעדר אישור בנייה. שלושת הפלסטינים הנוותרים נפצעו לאחר שהותקפו פיזית ע"י אנשי כוחות הביטחון הישראליים, אחד בדרום הגדה ושניים בירושלים המזרחית.

כוחות הביטחון ערכו 92 סריקות חיפוש בכפרים פלסטיניים, מרביתן באזור הצפוני (67). זאת ביחס לממוצע השבועי של כ- 100 סריקות שנרשם מאז תחילת 2009. מספר הפלסטינים שנעצרו השבוע במהלך סריקות חיפוש שנערכו בצפון הגדה (41) היה יותר מכפליים מהנתון המקביל שנרשם בשבוע הקודם (20).

אמצעי התקשורת הפלסטינים דיווחו כי בין התאריכים 14 – 15 בדצמבר, עצרו כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית (רש"פ) 80 בני אדם החשודים בהשתייכות לתנועת החמאס ברחבי הגדה המערבית. לפי דיווחי התקשורת, חמאס האשימה קודם לכן את הרש"פ במעצרים שרירותיים של חברי התנועה, במטרה למנוע חגיגות לציון יום השנה ה-22 להקמתה.

עלייה משמעותית במספר התקריות במעורבות מתנחלים

במהלך השבוע, דווח על 19 תקריות במעורבות מתנחלים שהתרחשו ברחבי הגדה המערבית. נתון זה הינו יותר מכפול מהממוצע השבועי שנרשם מאז תחילת 2009 (שמונה). מבין כלל התקריות, 11 השפיעו על פלסטינים והסתיימו בפציעתם של ארבעה ובנזק לרכוש; בשמונה התקריות הנותרות השפיעו על מתנחלים ישראלים, והסתיימו בפציעתם של שלושה מתנחלים.

במהלך תקופת הדיווח, נמשכו פעולות המחאה של המתנחלים כנגד הקפאת הבנייה, למשך עשרה חודשים, של יחידות דיור חדשות בהתנחלויות בגדה המערבית (לא כולל ירושלים המזרחית), עליה הכריז הקבינט המדיני-ביטחוני הישראלי בסוף נובמבר 2009. ב-11 בדצמבר, נכנסה קבוצת מתנחלים לכפר יאסוף (נפת סלפית) והציתה את המסגד. כתוצאה מההצתה נגרמו נזקים לספריית המסגד, לשטיחים ולרמקולים. בנוסף, המתנחלים ריססו על רצפת המסגד את המילים "תג מחיר", המתייחסות למדיניותם של ביצוע פעולות נקם בתגובה לכל פינוי או הקפאת בנייה בהתנחלות מצד ממשלת ישראל. בעקבות ההצתה, פרצו התנגשויות בין תושבי הכפר הפלסטינים לבין כוחות מג"ב. במהלך תקרית נוספת שהתרחשה באותו הקשר, חסמו מתנחלים תושבי כרמי צור (נפת חברון) את תנועת הפלסטינים בכביש 60, בקטע הסמוך לכניסה להתנחלות, יידו אבנים וגרמו נזקים לחמישה כלי רכב של פלסטינים.

בארבע תקריות שונות, מתנחלים ישראלים תקפו פיזית וגרמו לפציעתם של ארבעה פלסטינים, ביניהם שלושה נערים. במהלך אחת התקריות, שהתרחשה ב-9 בדצמבר, תקפו שני מתנחלים תושבי רבבה נער פלסטיני בן 13 מהכפר קרוואת בני חסאן (נפת סלפית) בעת שצעד ברגל בקרבת ההתנחלות כשברשותו סכין. כתוצאה מחומרת הפציעות שנגרמו לו, הנער פונה לקבלת טיפול בבית חולים ישראלי; לאחר שמצבו התייבב, הוא הועבר למתקן כליאה ישראלי בחשד שהתכוון לבצע פיגוע בשטח ההתנחלות ושוחרר ביום המחרת.

במהלך השבוע, עקרו מתנחלים תושבי המאחז עדי עד 260 שתילים של עצי זית בשטח אדמה שבבעלות חקלאי פלסטיני תושב הכפר אל מוג'אהיר. לדברי החקלאי, בוצעו באותה חלקה מעשי ונדליזם ביולי 2009 ובדצמבר 2008. במהלך תקרית נפרדת, מתנחלים תושבי תל רומייה שבעיר חברון (אזור H2) חרשו שטח חקלאי שבבעלות תושבים פלסטינים של העיר.

עוד במהלך השבוע, יותר מ-200 פעילי שלום ישראלים ובינלאומיים קיימו הפגנה בשכונת שיח' ג'ראח, במחאה על פינוי כוח של תושבים פלסטינים מבתיהם שבשכונה, שבוצע לאחרונה. במהלך ההפגנה, ירו כוחות הביטחון הישראליים גז מדמיע במטרה לפזר את המפגינים, תקפו פיזית כמה מהם וגרמו לפציעתו של פעיל ישראלי אחד. כמו כן, 24 פעילים נעצרו, 21 מתוכם שוחררו בתנאי שלא ייכנסו לשכונת שיח' ג'ראח למשך 30 יום. במהלך ההפגנה, ערכו עשרות מתנחלים תפילה בסמוך לאחד המבנים שפונה מדיריו הפלסטינים.

שלושת המתנחלים הישראליים שנפצעו במהלך השבוע בידי פלסטינים כללו אישה אחת, שדקרה בתחנת אוטובוס בסמוך לגוש עציון (נפת בית לחם). שני הפצועים הישראליים האחרים נפגעו כתוצאה מיידוי אבנים לעבר כלי רכב בעלי לוחית רישוי ישראלית שנסעו באזור רמאללה.

נסגר הכביש הראשי בין שכם וג'נין

מה-10 בדצמבר, מחסום שבי שומרון הממוקם על הכביש הראשי המחבר בין נפות ג'נין ושכם (כביש 60) נסגר כלייל לתנועה בהוראת כוחות הביטחון הישראליים. כתוצאה מכך, נאלצים כל תושבי נפת ג'נין (274,000 בני אדם) הנוסעים דרומה, וכן כל תושבי הגדה המערבית הנוסעים לג'נין, לבצע עיקוף על מנת להגיע ליעדם. לפי דיווחים, צעד זה אומץ במטרה לאפשר ביצוע עבודות שיפוץ בקטע מכביש 60, הממוקם מצפון למחסום, המתוכננות להתבצע במהלך תשעה החודשים הקרובים.

בין אוגוסט 2005 ואוגוסט 2008, נאסרה לחלוטין תנועת פלסטינים דרך מחסום זה. סגר זה הוגדר תחילה כ"צעד זמני" בהקשר של פינוי ההתנחלויות הישראליות שבאזור, במסגרת תוכנית ההתנתקות.

דוח חדש על שטח C

השבוע, פרסם משרד OCHA דוח חדש בשם "הגבלת המרחב בשטח הפלסטיני הכבוש: משטר התכנון והבנייה שישראל מיישמת בשטח C של הגדה המערבית". הדוח בוחן את משטר התכנון והבנייה שרשויות ישראל מיישמות בשטח C של הגדה המערבית. במסגרת משטר זה, בנייה פלסטינית אסורה למעשה בכ- 70 אחוזים משטח C, בעוד שב- 30 האחוזים הנותרים, מונעות שורה של הגבלות כל אפשרות לקבלת היתר בנייה. בפועל, רשויות ישראל מתירות בנייה פלסטינית אך ורק במסגרת תוכנית מתאר שאישרה ישראל, הכוללת פחות מאחוז אחד משטח C, ושטחים אלה כבר בנויים ברובם. כתוצאה מכך, נאלצים הפלסטינים לבנות באופן "בלתי חוקי" ולהסתכן בהריסת בתיים ובעקירה כפויה. השלכות המשטר הנוכחי הינן נרחבות ומשפיעות על כלל האוכלוסייה הפלסטינית בגדה המערבית.

רצועת עזה

פלסטיני אחד נהרג בסמוך לגבול עזה-ישראל

אזרח פלסטיני לא חמוש נורה ונהרג ע"י כוחות הביטחון הישראליים בסמוך לביתו, הממוקם במרחק 700 מטרים מגבול עזה-ישראל, מדרום למחנה אל בוריג', ב- 12 בדצמבר. לפי מרכז "אל מזאן" לזכויות אדם, מקרה מוות זה נגרם בהקשר של עימות מזוין שבמהלכו שיגרו אנשי אחד הפלגים הפלסטינים החמושים טילים נגד טנקים לעבר כלי רכב צבאיים ישראליים שסיירו לאורך גדר הגבול. הכוחות הישראליים הגיבו בירי פגזי טנקים. בנוסף, הסב ירי הטנקים נזקים למספר בתי מגורים פלסטיניים. מאז סיומה של מתקפת "עופרת יצוקה" ב- 18 בינואר 2009, נהרגו 89 פלסטינים וישראלי אחד ונפצעו 154 פלסטינים ושבעה ישראלים ברצועת עזה ובאזור הדרומי של ישראל, בתקריות הקשורות לסכסוך הישראלי-פלסטיני.

כוחות הביטחון הישראליים המשיכו למנוע את הגישה לאזורים הסמוכים לגדר הגבול ולאזורי דיג הממוקמים במרחק העולה על שלושה מיילים ימיים מהחוף, באמצעות פתיחה בירי אזהרה לעבר בני אדם שהתקרבו לאזורים אלו או נכנסו לתחומם. במהלך תקרית שהתרחשה השבוע, חיילים ישראלים פתחו באש לעבר שני נערים פלסטינים בני 16 ו- 17 שעסקו באיסוף גרוטאות בסמוך לגדר הגבול, מצפון מזרח לעיר עזה. לאחר מכן, החיילים נכנסו לאזור, עצרו את שני הנערים והעבירו אותם לחקירה בשטח ישראל; אחד הנערים שוחרר מספר שעות מאוחר יותר והשני נותר במאסר. בתקרית נוספת, פתחו הכוחות הישראליים באש לעבר חקלאים שעיבדו את האדמה בסמוך לגדר הגבול ממזרח לח'אן יונס, ואילצו אותם לעזוב את המקום. כמו כן, בשלוש הזדמנויות שונות, חדרו כוחות ישראלים לעומק של מספר מאות מטרים באזורי הגבול ונסוגו לאחר שביצעו עבודות יישור קרקע. בשתי תקריות שונות, פתחו ספינות חיל הים הישראלי באש לעבר סירות דיג פלסטיניות ואילצו אותן לשוב אל החוף; למרות שלא דווח על פצועים או על נזק לרכוש, חמשה דייגים נעצרו ושוחררו אחרי מספר שעות, וסירה אחת הוחרמה.

הפלגים הפלסטינים המשיכו לשגר פגזי מרגמה וטילים מתוצרת מקומית לעבר אזור הדרומי של ישראל, כולל בסיסים צבאיים, מבלי לגרום לנפגעים או לנזק; לפי דיווחים, חלק מהטילים נחתו בתחומי רצועת עזה. כמו כן במהלך השבוע, פלסטיני אחד נהרג בהתמוטטות מנהרה תחת גבול עזה-מצרים.

פגיעה בארגונים לא ממשלתיים הפועלים ברצועת עזה

במהלך תקרית שהתרחשה ב- 13 בדצמבר, פרצו אלמונים למשרדיהם של שני ארגונים לא ממשלתיים, CHF International איגוד הארגונים הלא ממשלתיים הפלסטיניים (PNGO) שבעיר עזה, וגנבו 900 דולר. המשטרה המקומית פתחה בחקירה. בתקרית נפרדת, נפרצו משרדי איגוד הועדות החקלאות (UAWC) בח'אן יונס וגנבו מחשב אחד.

אונר"א חילקה את מבנה נמגורים הארעי הראשון ברצועת עזה

השבוע סיפקה אונר"א (סוכנות הסעד וההתעסוקה של האו"ם) למוטב תושב עזה את הראשון מבין 122 המבנים הארעיים העשויים לבני אדמה דחוסה; בתים נוספים מעין אלה יחולקו במהלך השבועות הקרובים. חלוקת הבתים הינה חלק מהמענה שנותנת סוכנות אונר"א לצורכיהן המיידים של משפחות שבתיהן נהרסו או ניזוקו קשות במהלך מתקפת "עופרת יצוקה", אשר מתגוררות כיום באוהלים, במחנות אוהלים או במחסות מאולתרים בסמוך לבתיהן.

לאור הגשמים והקור הצפויים בחודשים הקרובים, קיים צורך דחוף במיוחד לספק מענה לצרכים של משפחות אלו. במהלך טקס הענקת הבית, קרא מנהל הפעילות המבצעית של אונר"א בעזה, ג'ון גינג, להסרת המצור, ובייחוד לביטול האיסור על ייבוא חומרי הבניין הדרושים לשיקום בתיהם של אלפי עקורים.

משך הפסקות החשמל היזומות ברחבי הרצועה הגיע ל- 32 שעות בשבוע

מרבית אוכלוסיית עזה סובלת מהפסקות חשמל הנמשכות עד 32 שעות מדי שבוע כתוצאה מהמחסור המתמשך באנרגיה; לפי הערכת חברת החשמל של עזה (GEDCO), קיים מחסור בשיעור של כ- 25 אחוזים מהצריכה היומית השוטפת במהלך ימי החורף. הגבלת היקף הייבוא של דלק תעשייתי הדרוש להפעלת תחנת הכוח של עזה (GPP) נותרה אחד מהגורמים המרכזיים להפסקות החשמל. במהלך השבוע נכנסו לרצועה כ- 2.5 מיליון ליטר דלק תעשייתי, המייצגים כ- 70 אחוזים מהכמות הדרושה להפעלת תחנת הכוח למשך שבוע. אם תותר כניסת דלק נוסף לעזה, תפוקת החשמל עשויה לעלות מ- 60 ל- 75 מגה-וואט.

בנוסף, יותר מ- 40,000 בני אדם נותרו ללא אספקת חשמל, משום שטרם תוקנו רשתות החשמל שספגו נזקים במהלך מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית. הדבר נובע מהמשך הטלת הגבלות מצד ישראל על כניסת האספקה הדרושה לתיקון רשתות אלו; מחברת החשמל של עזה נמסר ש- 230 פריטי ציוד ממתנים כיום לאישור כניסה לרצועת עזה.

מניין מקרי המוות משפעת החזירים (H1N1) בעזה הגיע לתשעה

במהלך השבוע, הודיע משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) כי שני פלסטינים נוספים מתו כתוצאה משפעת החזירים (H1N1). נתון זה מעלה את מניין מקרי המוות לתשעה מאז גילוי הווירוס בעזה ב- 5 בדצמבר. נכון ל- 15 בדצמבר, אימתו משרד הבריאות וארגון הבריאות העולמי (WHO) 208 מקרים החשודים בהידבקות בוורוס H1N1 ברצועת עזה, מתוכם אובחנו 107 כנשאים של הווירוס ו- 101 החלימו. למרות שטבליות "טמיפלו" המשמשות לטיפול בוורוס זמינות ברצועה, ארגון הבריאות העולמי עדיין ממתין לקבלת חיסונים כנגד שפעת החזירים ממשרד הבריאות ברמאללה.

בג"ץ מאשר את האיסור על ביקור אסירים פלסטינים

במהלך השבוע, דחה בית הדין הגבוה לצדק עתירה שהוגשה לפני שנה וחצי ע"י שני ארגוני זכויות אדם ישראלים (המוקד להגנת הפרט ועדאלה: המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל), שעתרו כנגד האיסור הגורף על ביקורי משפחות מעזה אצל קרוביהן המרצים מאסר בישראל. איסור זה הוטל ביוני 2007, בעקבות השתלטות חמאס על רצועת עזה, והוא משפיע באופן ישיר על כ- 1,000 תושבי עזה היושבים בבתי כלא בישראל ועל בני משפחותיהם.

בפסיקתו, חזר בג"ץ על עמדתו כי מאז ההתנתקות שבוצעה ב- 2005, רצועת עזה אינה מצויה עוד תחת כיבוש ישראלי ולכן, מחויבותיה של ישראל כלפי תושביה מוגבלות למתן גישה ל"צרכים הומניטריים בסיסיים", אשר אינם כוללים ביקורי משפחות אצל קרובים המרצים מאסר. בית הדין גם פסק שמדיניות ישראל בנושא זה הינה חוקית משום שהיא אינה פוגעת בזכותם של האסירים לביקורי משפחה, אלא בזכותם של תושבי עזה להיכנס לתחומי ישראל בלבד. הפסיקה לא כללה התייחסות לטענת העותרים כי החזקת אזרחים בבתי כלא הממוקמים מחוץ לתחומי השטח הכבוש מהווה הפרה של אמנת ז'נבה הרביעית.

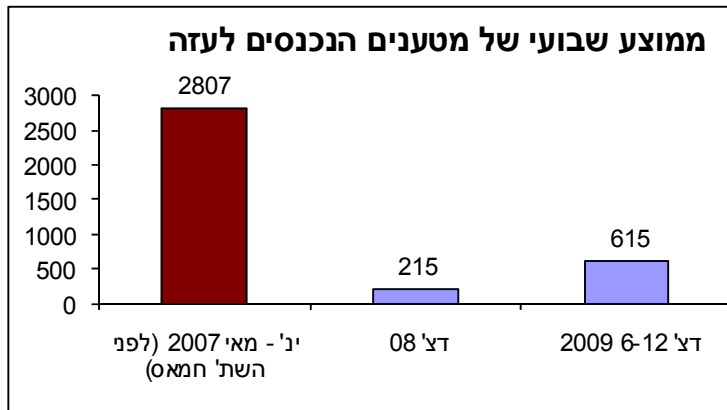
למרות עלייה בהיקף אספקת גז הבישול, המחסור נמשך

צינורות הדלק במסוף נחל עוז המשיכו לפעול במשך יום אחד בלבד מתוך חמישה ימי הפעילות המתוכננים, בעוד שצינורות הדלק בכרם שלום פעלו במשך שישה ימים, ואפשרו כניסת כמות גדולה יותר של גז בישול (467 טון לעומת 233 טון בשבוע הקודם). למרות שבמהלך תקופת הדיווח, חלה עלייה בשיעור של כ- 40 אחוזים בכמות הכוללת של גז הבישול שנכנס לרצועה, בהשוואה לשבוע הקודם (700 טון לעומת 496 טון), כמות זו מהווה כמחצית בלבד מהצריכה השבועית, לפי הערכת התאחדות בעלי תחנות הדלק (GSOA). עקב המחסור בגז בישול, מונהג כעת ברחבי רצועת עזה מנגנון הקצבה שבמסגרתו זוכים בתי החולים והמאפיות לעדיפות בקבלת אספקת גז מתאגיד הדלק הפלסטיני (PPC).

במהלך השבוע, נכנסה לרצועה כמות מוגבלת של דלק (36 מיליון ליטר) ולא הותרה כניסת סולר המיועד למטרות מסחר. דלק וסולר ממצרים, המועברים דרך המנהרות שמתחת לגבול עזה-מצרים, נותרו זמינים בשוק וכמעט 100,000 ליטר סולר ו-100,000 ליטר דלק נכנסו אל עזה מדי יום.

הממוצע השבועי של מטעני סחורות מיובאות נותר נמוך מהצריכה

במהלך תקופת הדיווח, נכנסו לעזה 615 מטעני סחורות (מטען = משאית עם נגרר אחד). הנתון שנרשם השבוע מייצג כמות הגדולה כמעט פי שלושה מהמספר הממוצע של מטענים שנכנסו לרצועה מדי שבוע במהלך דצמבר 2008 (215 מטענים), בתקופה שבה המצור הודק באופן משמעותי, אך הוא מהווה חמישית בלבד מהמספר הממוצע של מטענים שנכנסו לרצועה מדי שבוע במהלך חמשת החודשים הראשונים של 2007 (2,807), בתקופה שקדמה להשתלטות חמאס.

בדומה לשבועות הקודמים, מוצרי מזון והיגיינה ייצגו את מרבית הסחורות המיובאות – 461 מטענים או 75 אחוזים מכלל הייבוא. מוצרי צריכה שאינם מיועדים למאכל, כגון שמיכות, ייצגו 19 אחוזים (117 מטענים) מכלל הייבוא; זהו המשלוח הגדול ביותר של פריטים שאינם מיועדים למאכל שנכנס לרצועה מאז הטלת המצור ביוני 2007. יתר שישה האחוזים כללו אספקה מוגבלת של חומרים חקלאיים, אספקה רפואית, פריטי ציוד מתחום החשמל והתעשייה וציוד משרדי. ב-10 בדצמבר, יצא מעזה מטען אחד של 30,000 פרחי ציפורן דרך מעבר

כרם שלום; זהו הייצוא הראשון מתוך הרצועה מאז ה-27 באפריל 2009. הועדות הפלסטיניות לסיוע חקלאי (PARC) דיווחו כי עקב האיסור על ייצוא תותים, נגרם למגדלים אובדן הכנסות בסך 3,231,500 ש"ח (861,800 דולר) בקירוב.

כניסת מצרכים חיוניים אחרים, כגון חומרי בניין הדרושים לעבודות השיקום (מלט, מוטות ברזל, זכוכית, עץ ואחרים), חלקי חילוף עבור מיזמים במגזר המים והתברואה, פריטי ציוד נוספים מתחום החשמל, ציוד IT (טכנולוגיית מידע) וכלי רכב נותרה מוגבלת, או נאסרה לחלוטין.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2009_12_17_english.pdf